

Raimo Mäkelä

Urho Muroman sanoma ja perintö

Elämänkaari

- Elinaika 10.5.1890-25.6.1966
- Isä rovasti Emil Murén (poika suomalaisti nimensä 1919)
- Puoliso 1920 Eva Topelius (1900-78)
- Hengellinen murroskokemus 18.10.1912
- Teologian opiskelu 1913-17, pappisvihkimys 1917
- Helsingin Kaupunkilähetys 1917-19
- Suomen Merimieslähetysseura 1919-20
- Sortavalan Evankelinen Seura 1921-24: evankelioimistyön aloittaminen
- Helsingin NMKY 1924-28
- Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliitto 1928-1932
- *Herää Valvomaan!* –lehden näytenumero 1928 ja julkaiseminen 1929-
- Hengellisen elämän syventymispäivät 1932-
- Suomen Lähetysseura 1932-40
- Evankelisluterilaisen Sisälähetystysäätiön perustaminen 1939, Suomen Raamattuopiston perustaminen 1945, näiden johtaminen vuoteen 1962 asti

Eksistentiaalinen peruskokemus: uudestisyntyminen

Kokemuksen ydinpiirteitä

- Jeesuksen kohtaaminen personaalisesti = persoonana ja persoonallisesti = yksilöllisesti
- Jumalan sanaa julistettaessa
- Seurakunnan kokoontuessa
- Yllättävästi ja odottamatta
- Kokonaisvaltainen tapahtuma: voimakkaita tunteita, jopa hurmos
- Antautuminen Jeesukselle reaktiona
- Syntien anteeksiantamuksen vastaanottaminen
- Elämän olennainen muuttuminen: uusi sisältö ja tehtävä
- Raamatun laaja-alainen lukeminen välittömästi kokemuksen jälkeen

Kokemukseen ei näytä sisältyneen

- joukkosuggestion vaikutusta
- merkittäviä kognitiivisia eikä älyllisiä tekijöitä
- voimakasta kokemusta omantunnon toiminnasta eikä voimakasta tuntoa syyllisyydestä, synnistä, sovituksista, armahduksesta, vanhurskauttamisesta

- syntien tunnustamista, ripittäytymistä, synninpäästön vastaanottamista
- moraalisia elementtejä
- yhteisöllisiä ulottuvuuksia
- suhdetta sakramentteihin

Monet näistä piirteistä hallitsevat sitten Muroman sanomaa ja toimintaa, vaikka mukaan tulee muutakin.

Vaikutteiden antajia

- Albert Lunde
- Dwight L. Moody
- Carl Olof Rosenius
- Jonas Lagus
- Martti Luther

Sanoma

- *Herää Valvomaan!* –lehden ohjelma 1928:
 - ”Herää valvomaan!”
 - ”Katso, Jumalan Karitsa!”
 - ”Pyrkikään pyhitykseen!”
 - ”Täytyykää Hengellä!”
 - ”Katso, minä tulen pian!”
- Herääminen: ”Tee kaikkesi pysäyttääksesi ihmisiä joutumasta helvettiin!”
”Vietätkö iäisyytesi tulijärvessä?”
- Jeesus
- Raamattu
- Øivind Andersen 1974: ”Han var ikke noen man av lov og evangelium”. Lain ja evankeliumin suhde jäi kokemuksellisuuden painotuksessa loppuun asti epäselväksi.
- ”Oppi kasteessa tapahtuvasta uudestisyntymisestä on saatanallinen valhe”: henkilökohtaisen kääntymisen korvaaminen ulkokohtaisella sakramentilla.
- ”Rakkauden Jumala ei voi panna ihmisiä ikuiseen piinaan.”
- Tuhatvuotinen valtakunta
- ”Israel historian polttopisteessä”
- ”Näin sanoo Luther” – ”Olen löytänyt Lutherilta kymmenkunta epäraamatullista ajatusta”

Hengellinen yhteisöllisyys

- Yksilöpainotteisuus: ”Oletko uudestisyntynyt?”
- Tavoitteena kansanherätys

- ”Kirkko on kansan kasvatuslaitos kristillisyyteen”
- ”Haluan julistaa kirkon avarissa holveissa”: ”kirkon puolesta kirkkoa vastaan”
- ”On varottava joutumasta pussin pohjalle”
- ”Minä en ole mikään heimopäällikkö”: Muroma ei tehnyt Raamattuopistosta varsinaista hengellistä liikettä
- ”Otamme jokaisesta neljästä herätysliikkeestä niiden parhaan annin: herännäisyydestä ikävöivän uskon, evankelisuudesta iloisen luottamuksen armoon, lestadiolaisuudesta synnintunnustuksen ja synninpäästön, rukoilevaisuudesta rukouksen, muttemme liity pelkästään johonkin liikkeeseen”
- Hengellinen kokemus tärkein yhdistäjä kristittyjen kesken (”life and work”), ei oppi (”faith and order”). Muroma ei ollut oikeaoppisuuden kiivailija. Hän arvosteli helluntailaisuutta kenties ankarimmin väärästä opista.

Suhde yhteiskuntaan

- Taistelu jumalanpilkkua vastaan (näytelmä Jumalan vihreät niityt)
- Eronneiden vihkimisen vastustaminen
- Kommunismin vastustaminen

Toisaalta oikeiden ja terveiden rakenteiden vaatiminen, toisaalta pietismin periaate: ”Muuta ihminen, niin muutat maailman.”

Henkilökohtaisia ja uskon myötä syntyneitä edellytyksiä ja rajoituksia työlle

- Perhetausta: hengellisyys ja kirkollisuus
- Persoonan taiteellisuus (musiikilliset ja draamalliset kyvyt), älykkyys, älyllinen kiinnostus, laaja lukeneisuus
- Persoonan yleinen viehätysvoima ja ”lavasäteily”
- Kiinnostus ja rakkaus ihmisiä kohtaan
- Intohimoisuus
- Keskittyminen: ”yhden asian ihminen”
- Itsenäisyys
- Uusien asioiden omaksumisen kyky
- Henkinen avaruus ja joustavuus
- Rohkeus
- Kaupunkilaisuus
- Elämän kriisiytyminen yhä uudestaan
 - ylioppilastutkinnossa hylätyksi tuleminen
 - opintojen motivoimattomuus
 - isän kuolema
 - äidin kuoleminen auton alle

- kolmen lapsen kuolema: vastasyntyneen, 6-vuotiaan, 20-vuotiaan pojan itsemurha
- sairaudet
- Masentumisalttius, ehkä jopa jonkinasteinen maanisuuden ja depressiivisyyden vaihtelu

Hengellisissä herätyksissä persoonien merkitys on olennainen.

Yleisiä edellytyksiä ja kosketuspintoja toiminnalle

- Ihmisten yleisen todellisuuden-, historian- ja etiikankäsityksen kehyksenä oli kristillinen usko
- Ihmisillä oli paljon Raamatun ja kristillisen uskon tuntemusta kansakoulun uskonnonopetuksen ja kirkon rippikouluopetuksen perusteella
- Ihmisillä oli ilmeistä yleisluottamusta kirkkoa kohtaan
- Kirkon sanoma oli klassista kristinuskoa
- Ihmisten tajuntaa täyttivät suhteellisen harvat asiat nykyiseen informaatiotulvaan verrattuna